Bilimsel Dü?ünme Becerisi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilimsel Dü?ünme Becerisi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17795

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bilimsel Dü?ünme Becerisi Ölçe?i, Mehmet Gündo?du taraf?ndan 2001 y?l?nda üniversite ö?rencilerinin **bilimsel dü?ünme becerileri** düzeylerini ölçmek ve bu becerilerin yordanmas?n? sa?lamak amac?yla geli?tirilmi? bir ölçüm arac?d?r. Bu ölçek, bilimsel yöntem süreçlerini, ele?tirel analizi ve mant?ksal ç?kar?m yeteneklerini de?erlendirmeyi hedeflemektedir. Ölçe?in geli?tirilmesi, bir doktora tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi? olup, özellikle yüksekö?retim düzeyindeki bireylerin bilimsel problem çözme yeteneklerini nicel olarak belirlemeye odaklanm??t?r. Bu araç, e?itim psikometri alan?nda önemli bir katk? sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Bilimsel Dü?ünme, Bilimsel Yöntem, Yüksekö?retim, Üniversite Ö?rencileri, Psikometri, Gündo?du, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

Mehmet Gündo?du

Amaç

Ölçe?in temel amac?, üniversite düzeyindeki ö?rencilerin sahip olduklar? **bilimsel dü?ünme becerileri** düzeylerini sistematik ve standart bir ?ekilde belirlemektir. Bu beceriler genellikle hipotez kurma, de?i?kenleri kontrol etme, veri toplama ve sonuç ç?karma gibi bilimsel yöntem ad?mlar?n? kapsamaktad?r. Ölçek, ö?rencilerin bilimsel ak?l yürütme yeteneklerini de?erlendirerek, e?itim programlar?n?n etkinli?ini ölçmeye ve varsa eksiklikleri tespit etmeye yard?mc? olmay? amaçlam??t?r.

Ayr?ca, ölçe?in geli?tirilme amac?, bu becerilerin demografik veya akademik de?i?kenlerle olan ili?kilerini incelemek ve ö?rencilerin akademik ba?ar?lar?n?n yordanmas?nda kullan?labilecek geçerli ve güvenilir bir araç sunmakt?r. Bu çal??ma, Gündo?du'nun 2001 y?l?ndaki doktora tezi kapsam?nda Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde hayata geçirilmi?tir.

Yap?

Bilimsel Dü?ünme Becerisi Ölçe?i'nin ölçtü?ü temel yap?, bireyin bilimsel bilgiyi edinme ve kullanma sürecinde sergiledi?i bili?sel yetenekler bütünü olan **bilimsel dü?ünme becerileri**dir. Bu yap? genellikle ele?tirel dü?ünce, mant?ksal ak?l yürütme ve bilimsel problem çözme alt boyutlar?n? içerir. Ölçek, ö?rencilerin karma??k durumlar? bilimsel bir bak?? aç?s?yla analiz etme, kan?ta dayal? kararlar alma ve varsay?mlar? test etme kapasitelerini de?erlendirir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu ölçek, ö?rencilerin bilimsel hipotezleri formüle etme, deney tasarlama ve sonuçlar? yorumlama yeteneklerini kapsayan maddelerden olu?maktad?r. Bu sayede, ö?rencilerin sadece bilgi düzeyleri de?il, ayn? zamanda bu bilgiyi bilimsel süreçler içinde uygulama yetkinlikleri de ölçülmektedir. Ölçe?in alt boyutlar? ve faktör yap?s?, orijinal tez çal??mas?nda detayl? olarak sunulmu?tur.

Geçerlik

Ölçek hakk?nda kaynakta do?rudan bir özet sunulmam?? olsa da, bir geli?tirme çal??mas? olarak detayl? geçerlik analizleri Gündo?du'nun 2001 tarihli doktora tezinde yer almaktad?r. Bu analizler genellikle yap? geçerli?i (Faktör Analizi kullan?larak) ve içerik geçerli?i (uzman görü?leri ile) çal??malar?n? içermektedir. Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen bilimsel dü?ünme yap?s?n? ne kadar do?ru temsil etti?ini gösterir.

Kullan?c?lar?n, ölçe?in uygulama ve de?erlendirme k?lavuzlar?na eri?mek ve geçerlik kan?tlar?n? incelemek için tezin orijinal belgesini (YÖK Ulusal Tez Merkezi veya sa?lanan PDF ba?lant?s? arac?l???yla) incelemeleri önerilir. Ölçe?in üniversite ö?rencileri popülasyonu için geçerli sonuçlar üretti?i varsay?lmaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik bilgileri kaynakta özetlenmemi?tir; ancak akademik standartlara uygun olarak geli?tirilen bir ölçek, puanlar?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? gösteren analizleri içermelidir. Güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?lar? (örne?in, Cronbach Alfa katsay?s?) ve muhtemelen test-tekrar test korelasyonlar?n? içermi?tir.

Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir. Güvenirlik katsay?lar?n?n detaylar? ve örneklem verileri, ölçe?i geli?tiren yazar?n orijinal tezi içerisinde mevcuttur. Akademik ara?t?rmac?lar, bu detaylara YÖK Tez Merkezi üzerinden eri?ebilirler.

Faktör Analizi

Bilimsel Dü?ünme Becerisi Ölçe?i'nin yap?sal bütünlü?ünü ortaya koymak amac?yla faktör analizi yöntemlerinin kullan?ld??? güçlü bir varsay?md?r. Bu analiz, bilimsel dü?ünme gibi çok boyutlu bir yap?n?n alt bile?enlerini (faktörlerini) belirlemede hayati rol oynar. Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in hangi bilimsel dü?ünme becerisi alt boyutlar?n? (örne?in, hipotez kurma, sonuç ç?karma, de?i?ken kontrolü) ölçtü?ünü netle?tirir.

Gündo?du'nun çal??mas?nda, aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) kullan?larak ölçek maddelerinin hangi faktörlere yüklendi?i ve ölçe?in kaç boyuttan olu?tu?u belirlenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in psikometrik özelliklerinin sa?laml???n? destekleyen temel kan?tlard?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçüm Arac?

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Performansa dayal? bili?sel beceri ölçümü).

Format: Kaynakta belirtilmemi?tir (Genellikle Likert tipi veya çoktan seçmeli formatta bilimsel senaryolar sunar).

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal dil).

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri.

Ya? Grubu: Genellikle 18 ya? ve üzeri (Yüksekö?retim ö?rencileri).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki üniversitelerde ö?renim gören lisans ö?rencileri üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Bilimsel ak?l yürütme ve problem çözme süreçlerini de?erlendirmeye yönelik, psikometrik temellere dayanan standart bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Ak?l Yürütme, Problem Çözme, E?itim Psikolojisi, Gündo?du, Hacettepe Üniversitesi, Tez Çal??mas?, Ölçme ve De?erlendirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: mcgundogdu@gelisim.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Mehmet Gündo?du (Geli?im Üniversitesi, ?stanbul, güncel ileti?im adresi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Bu ölçek, 2001 y?l?nda bir akademik doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Akademik ve e?itim amaçl? kullan?mlar için genellikle yazar?n izni gereklidir. Ticari kullan?m veya ücret bilgisi mevcut de?ildir.

Testin Geli?tirildi?i Y?l: **2001**.

Tezin orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: bilimsel-dusunme-becerisi-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Gündo?du, M. (2001). *Üniversite ö?rencilerinin bilimsel dü?ünme becerilerinin yordanmas?* (Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara. (Tez ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr)

Bilimsel Dü?ünme Becerisi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme yap?s?, ölçe?in geli?tirildi?i orijinal doktora tezi içerisinde yer almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM